

Personer, som besad Nationernes — eller dog deres Vælgeres — Tillid, da vilde Faren for Krig imellem Staterne formindskes, i samme Grad som Repræsentanterne havde Indflydelse, hver paa sit Lands Udenrigspolitik. Men hvorledes skulde man faa disse Repræsentanter valgte? Det var et vanskeligt og kostbart Maskineri at sætte i Bevægelse. Saadanne — alene til dette Formaal valgte — Repræsentanter vilde heller næppe have den fornødne Indflydelse paa Udenrigspolitikken. Bedre var det derfor at faa de allerede af Folkene kaarne, de virkelig valgte Repræsentanter til at samle sig og danne Kærnen til et internationalt Parlament. Det var, hvad der foregik i Paris. Det var de dér samlede Rigsdagsmæed, som grundlagde det vedvarende, internationale Parlament.

Dette Fremskridt havde Fredssagen næppe taget, dersom ikke Verdensfredskongressen var gaaet umiddelbart forud. Og denne sidste havde næppe fundet Sted, dersom den haandgribelige Udstilling — Industriens og Landbrugets, alle Konsternes og Videnskabernes — ikke havde lokket Folk fra alle Jordens Egne til Paris. Saaledes fremmer det ene fredelige Formaal det andet. Haandens og Aandens Verden samarbejder.

Paa Verdensfredskongressen fødtes nemlig den Tanke om at skabe et vedvarende Bindeled imellem de hundrede Fredsforeninger, som dér var repræsenterede. Og med praktisk Fremblik ønskede man, at dette Bindeled ikke skulde dannes af noget saa løst som de i Dag bestaaende, i Morgen maaske atter henslumrede Fredsforeningers Styrelser eller Formænd. Nej, hvad man gjorde til Bindeled mellem Folkene, skulde have Rod i Staternes Forfatninger. Derfor fik man det Forslag bragt frem paa Rigsdagsmæedens internationale Conference, at der af deres egen Midte skulde vælges en *permanent Komité*.

Denne var maaske ej engang kommen til Verden, dersom ikke den mest frisindede af de to Kvindesagskongresser var bleven holdt samtidig med Fredskongresserne. Overalt — endnu maaske mindst i Danmark — gaar nemlig Fredssagen og Kvindesagen Haand i Haand. Var end Kvinderne udelukkede fra den parlamentariske Conference,*) fordi de endnu ikke er valgbare til Rigsdagene, — saa fik de dog ved den talrige Deltagelse i Verdensfredskongressen og i den samtidige Kvindesagskongres, hvori de fleste Medlemmer af den parlamentariske Conference ogsaa deltog, den største Indflydelse paa denne. Ja, dennes vigtigste Beslutning — Nedsættelsen af den permanente Komité — stammede oprindeligt fra en Kvinde, Fru *Griess-Traut*, Vicepræsident i det franske Kvindesamfund.

Dette vidste maaske ikke andre end den franske Senator *Couturier*, da Beslutningen blev vedtagen den 30te Juni. Men Dagen efter, da Freds- og Friheds-Ligaens Aarsmøde udnævnte *Couturier* og den Deputerede *Barodet* til Ærespræsidenter, fordi de — hvert

i sit Ting, den 30te Maj 1888 — havde taget Ordet for en vedvarende Voldgiftstraktat imellem Frankrige og Nordamerikas Forenede Stater, — da glemte man ikke tillige at nævne Fru *Griess-Traut* og sende hende en varm Tak som den, der oprindeligt havde foreslaaet den permanente Komité.

Denne Komité var det ikke muligt at faa valgt eller konstitueret før den følgende Dag. Mødet var sat til den 1ste Juli Kl. 4 i et af Deputeretkammerets Udvalgsværelser. Endnu var Ligaens Aarsmøde ikke til Ende. Den, som skriver dette, skulde møde i Egenskab af en af den parlamentariske Konferencens tre Vicepræsidenter. Det kneb at komme i rette Tid, da Adgangen til Kammeret for s. k. »uvedkommende« er forbunden med meget større Vanskeligheder i Frankrige end i Danmark. Alt gik dog vel. Valget fandt Sted, og flere vigtige Aftaler blev truffene.

Til Præsident valgtes det engelske Parlaments-Medlem *Philip Stanhope*, fordi næste Conference skal være i England. Til Vicepræsidenter*) valgtes *Alfieri* (Italien), *Sherman* (Nordamerika), *Marcoartu* (Spanien), *Buls* (Belgien), *Passy* (Frankrige) og — som den fjerde i Rækken — *Bajer* (Skandinavien). Det var ikke Danmark alene, men alle tre nordiske Riger, som det blev mig paalagt at repræsentere. Det var et vanskeligt Øjeblik, da jeg havde Valget imellem at sige »ja« paa »forventet Efterbevilling«, og at sige »nej« med Fare for, at ingen Vicepræsident blev valgt for de nordiske Riger. Naar jeg sagde »ja«, var det i den sikre Tillid til, at hverken Nordens Fredsforeninger eller mine Meningsfæller i de nordiske Folkerepræsentationer vilde svigte mig, inden det — senest paa Konferencen i London 1890 — lykkes mig at blive afløst af en værdigere Repræsentant. I det højeste tør jeg vel gøre mig Haab om en Sekretærs beskedne Stilling. Dermed nøjedes det engelske Parlamentsmedlem *Cremer*, som i Grunden er Ophavsmanden til den 1ste parlamentariske Conference i Paris.

Efter denne Redegørelse for Fredssagens vigtigste Udbytte af *almindelig* (international) Interesse, skal jeg gøre Regnskab for det *særlige* (nationale eller skandinaviske) Udbytte, — det, for hvis Skyld jeg var sendt til Kongresserne som Repræsentant for de danske og svenske Fredsforeninger, samt for Kvindelig Fremskridtsforening, hvis Organ ogsaa har Fredssagen paa sit Program.**)

Verdenskongressen vedtog den 26. Juli følgende Beslutning:

»Kongressen billiger i Grundsætningen Nevtraliseringen af de tre nordiske Riger — Danmark, Norge og Sverige —, som den er vedtagen af Kongresserne i Genf (den 16/9 1883), i Bern (den 6/8 1884) og i Göteborg (den 19/8 1885).«

Det var nærmest af Hensyn hertil, at mange havde ønsket min Deltagelse i Kongressen. Flere Gange var jeg nær ved at opgive Haabet om at faa en Beslutning med et saa særligt Formaal vedtagen paa en Verdenskongres.

Det var ogsaa mislykkedes, dersom jeg ikke havde været Formand for Udvalget om Nevtraliserings-

*) Kun en eneste Kvinde overværede Møderne i Hotel Continental: Mrs. *Belva Lockwood*, den nordamerikanske Advokat, som ved de sidste Præsidentvalg i de Forenede Stater fik Stemmer fra Venner af Kvinde- og Fredssagen. Hun sad i en Fordybning ved et lille Sidebord som *Referent* tilligemed et Par andre Referenter, — Referenter med saa ansete Navne som *Hodgson Pratt* og *Evans Darby*.

*) For flere større Lande staar Valget endnu tilbage.

**) Kvindelig Valgretsforening repræsenterede jeg ikke ved Fredskongresserne, men kun paa den første Kvindesagskongres.